Kärkihanke 3: Nopeutetaan siirtymistä työelämään (AMK)

A) OPISKELIJAVALINTOJEN UUDISTAMINEN

Velvollisuus paikkojen varaamiseen ensimmäistä paikkaa hakeville tuli voimaan syksyllä 2016 alkaneen koulutuksen yhteishaussa. Opetus- ja kulttuuriministeriö on seurannut paikkojen varaamisen käyttöä ja vaikutusta. Sekä syksyllä 2016 että syksyllä 2017 alkaneen koulutuksen yhteishaussa paikkojen varaamisesta hyötyi noin 250 ensimmäistä paikkaa hakenutta. Kaikissa korkeakouluissa ja valtaosassa hakukohteista paikkoja varataan ensimmäistä paikkaa hakeville niin vähän, että sillä ei ollut vaikutusta valinnan tulokseen.

1.Miten korkeakoulu aikoo järjestää paikkojen varaamisen lisätäkseen ensimmäistä paikkaansa hakevien osuutta opiskelijoiksi valittavista?

2.Onko korkeakoulu kehittänyt opiskelijavalinnan kriteerejä niin, että koulutusalojen sukupuolisegregaatiota voidaan purkaa? Mitä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumiseen liittyviä haasteita korkeakoulu on tunnistanut opiskelijavalinnoissa ja niiden kehittämisessä korkeakoulutasolla ja valtakunnallisesti?

1. vastaus:

Kevään 2018 yhteishaussa Savonia varasi 80 % aloituspaikosta ensimmäistä paikkaa hakeville (pl. englanninkieliset tutkinto-ohjelmat ja tanssinopettajakoulutus). Toteutunut ensikertalaisten määrä opiskelupaikan vastaanottaneiden suhteen tullee olemaan tätäkin korkeampi. Savonia tulee soveltamaan samaa menettelyä myös vuoden 2019 yhteishakujen suhteen. Vuodesta 2020 eteenpäin Savonia on sitoutunut ammattikorkeakoulujen yhteiseen opiskelijavalintauudistukseen. Käsittääksemme tällä ei ole heikentävää vaikutusta ensimmäistä paikkaa hakevien suhteen.

2. vastaus:

Savonia on pyrkinyt purkamaan sukupuolisegregaatiota kiinnittämällä erityistä huomiota koulutusten markkinointiin liittyvään materiaaliin. Sukupuolittuneita alakäsityksiä on pyritty purkamaan huolehtimalla siitä, että koulutusalasta riippumatta kaikessa markkinointiviestinnässä esiintyy erilaisia sukupuolia kuvaavia hahmoja.

Keskeisenä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumiseen liittyvänä haasteena opiskelijavalinnoissa voidaan pitää sitä, että ammatillisen toisen asteen tutkinnon suorittaneita ei vielä kyetä valitsemaan suoralla todistusvalinnalla. Tämä asettaa valintatilanteessa ammatillisen toisen asteen tutkinnon suorittaneet lukiotaustaisiin verrattuna heikompaan asemaan. Tilanne korjaantuu vuoden 2020 yhteisvalinnassa, jolloin todistusvalinta mahdollistuu myös ammatillisen toisen asteen todistuksen perusteella.

B) TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEN JA KORKEA-ASTEEN KOULUTUKSEN VÄLISEN YHTEISTYÖN LISÄÄMINEN

3.Mitä uusia yhteistyökäytäntöjä korkeakoululla on toisen asteen kanssa? Valmisteleeko korkeakoulu uusia yhteistyömalleja toisen asteen kanssa?

Savonian strategiassa Savilahti-kampus 2020 on keskeisin uudistus. Siinä yhdistyy toisen asteen ammatillisen koulutuksen yhteistyö Savon koulutuskuntayhtymän (Sakky) kanssa sekä korkeakoulupolitiikan tavoitteet Itä-Suomen yliopiston (UEF) kanssa. Kampus on ainutlaatuinen osaamiskeskittymä, jossa yhdistyy myös tutkimuslaitokset, Kuopion yliopistollinen sairaala sekä yli 200 alueella jo toimivaa yritystä.

Sakky on tehnyt kuntayhtymässä päätöksen siirtää toimintansa Savilahteen Savonian välittömään läheisyyteen. Savonia keskittää muotoilun ja tekniikan koulutukset Savilahteen vuonna 2020, jolloin syntyy Savonian osalta yli 5 000 opiskelijan kokonaisuus. Koulutuskokonaisuutta täydentää UEF:n Kuopion kampus. Savilahden osaamiskeskittymässä on yli 15 000 opiskelijaa. Sakkyn ja Savonian kesken yhteistyötä tilojen ja toimintojen osalta on erityisesti yrittäjyyden, tekniikan ja terveysalan osalta. Savonia on valmistellut Business Center -hanketta, jossa yhtenä kokonaisuutena on myös kolmen koulutusasteen yrittäjyys- ja innovaatioympäristöt (Savonia, UEF, Sakky).

Savilahden lisäksi Kuopiossa on syntymässä vahva kulttuurikampus, kun Musiikkikeskuksen (Savonian, Kuopion konservatorion sekä Sibelius Akatemian oppimistilat) välittömään läheisyyteen rakentuu Lumitin eli Kuopion tanssi- ja musiikkilukion, moderni oppimisympäristö.

Savonia tekee laajaa yhteistyötä alueen toisen asteen kouluttajien kanssa. Alueen lukioiden ohella ammatillisia toisen asteen kouluttajia ovat Savon ammattiopisto (Sakky) ja Ylä-Savon ammattiopisto (YSAO).

Savonian hallinnoi Savon ammattiopiston ja Ylä-Savon ammattiopiston kanssa yhteistyössä toteutettavaa Uraohjaus2020 -hanketta. Hankkeen keskeisenä tavoitteena on opintoihin integroidun uraohjauksen ja palveluiden kehittäminen. Hanke käynnistyi keväällä 2018 ja päättyy vuoden 2020 lopussa.

Lukioyhteistyön osalta Savonia laajentaa syksyllä 2018 opetusyhteistyötä Varkauden lukion kanssa. Savonia käy parhaillaan aktiivista keskustelua alueen lukioiden kanssa uuden lukiolain edellyttämän korkeakouluyhteistyön toteuttamismuodoista sekä sisällöistä.

Savonia on kehittänyt systemaattisesti avoimen ammattikorkeakoulun polkua väylänä ammattikorkeakouluopintoihin. Lukuvuonna 2017-2018 Savoniassa erillisen opinto-oikeuden avoimen ammattikorkeakouluopintojen perusteella sai yhteensä 101 opiskelijaa.

Toisen asteen ammatillisten kouluttajien yhteistyön tavoitteena on opiskelijoiden jatko-opintoihin siirtymisen helpottaminen ja opinnoissa menestymisen parantaminen. Lukuvuonna 2017-2018 ammattikorkeakoulututkintoon johtavassa koulutuksessa aloittaneista 39,5 % oli ammatillinen toiseen asteen tutkinto. Suhteellisesti suurin ammatillisen toisen asteen suorittaneiden osuus oli luonnonvara-alalla (60 %). Määrällisesti eniten toisen asteen ammatillisen tutkinnon suorittaneita aloitti tekniikan alan amk-tutkintoon johtavissa koulutuksissa (248 opiskelijaa; 42,5 % aloittaneista).

Savonialla ja Sakkyllä on kumppanuussopimukset Minna Canth-talon eli Kanttilan ry kanssa. Savonia ja Sakky ovat monialaisina asiantuntijoina ja työssäoppimisprojekteissa Kanttilan korjausrakentamisessa. Yhteiskuntavastuun lisäksi Kanttila tarjoaa mielekkäitä työelämäläheisiä projekteja oppimisen tueksi.

Uutena yhteistyömuotona Savon ammattiopisto toteutti opintojensa loppuvaiheessa oleville Savonian rakennustekniikan insinööriopiskelijoille työpaikkaohjaajakoulutuksen. Koulutuksen tavoitteena on kehittää

toisen asteen työpaikalla tapahtuvan oppimisen ohjausta. Työpaikkaohjaajakoulutusta tullaan vuonna 2019 laajentamaan tekniikan alalla sekä liiketalouden ja matkailu-ja ravitsemisaloilla.

UEF:n ja Savonian opiskelija- ja henkilökuntaliikuntapalvelut tuotetaan SYKETTÄ toiminnan puitteissa. Savilahti-projektissa selvitetään mahdollisuutta laajentaa yhteistoimintaa rakentamalla kolmen kouluasteen (3KA) ja Kuopion kaupungin kanssa yhteiset liikuntatilat kampusalueelle.

C) DIGITAALISET OPPIMISYMPÄRISTÖT, VERKKO-OPETUS-TARJONTA JA DIGITAALINEN KOULUTUSYHTEISTYÖ JA DIGIPEDAGOGINEN OSAAMINEN

4.Onko korkeakoulu käynnistänyt uusia, edellisellä kierroksella raportoimattomia digitaalisten oppimisympäristöjen, korkeakoulujen yhteisen tai vastavuoroisesti järjestetyn opintotarjonnan, yhteisen oppimateriaalituotannon, digipedagogisen osaamisen arvioinnin ja kehittämisen tai avoimen opintotarjonnan kehittämishankkeita?

5.Mitä mahdollisuuksia korkeakoulu on tunnistanut yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi digitaalisessa opetuksessa?

4. vastaus:

Savilahden kampushankkeessa huomioidaan vahvasti fyysisten oppimisympäristöjen rinnalla digitaalinen oppimisympäristöjen kehittäminen. Savonia on ottanut käyttöön BYOD eli "bring your own device" käytännön syksyllä 2018. Opiskelija käyttää omaa tietokonettaan opintojensa aikana sekä Savonian kampusalueella että sen ulkopuolella tapahtuvassa opiskelussa. Se tuo opiskeluun joustavuutta. Myös Zoom-videoneuvottelujärjestelmä mahdollistaa opiskelijan joustavan oppimistapahtuman. Opiskelu Savoniassa voi siis olla ajasta ja paikasta riippumatonta. Opinnoissa hyödynnetään myös monipuolisesti sähköisiä aineistoja, palveluja ja oppimisympäristöjä.

Savonia on toteuttanut työelämäläheisellä satellittimallilla bioanalyytiikko- ja röntgenhoitaja-koulutusta Kaakkois-Suomeen (Kotka ja Lappeenranta), josta ensimmäiset opiskelijat ovat valmistuneet ja työllistyneet alueelle.

Bioanalytiikan osalta on aloitettu Kaakkois-Suomessa uusi satelliittikoulutus ja Satakuntaan on allekirjoitettu sopimus SataDigin kanssa syksyllä 2018 aloitettavasta 15 opiskelija bioanalyytiikkokoulutuksesta. Lisäksi Savonia on valmistelemassa sopimusta Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän ja Lahden ammattikorkeakoulun (LAMK) kanssa bioanalyytikko amk-koulutuksen aloittamisesta satelliittikoulutuksena vuonna 2019 Lahden seudulla.

Savonia käynnisti vuonna 2018 suuhygienisti amk -satelliittikoulutuksen Päijät-Hämeessä yhteistyössä LAMK:n, Heinolan kaupungin ja Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän kanssa. Kainuuseen Savonia on aloittamassa syksyllä 2018 fysioterapeutin amk-koulutusta yhteistyössä Vuokatti Sportin kanssa. Opinnot on kohdennettu erityisesti urheilijoille ja suunniteltu niin, että ammattimainen valmentautuminen ja harjoittelu ovat opintojen ohella mahdollista. Kätilö amk-koulutusta sairaanhoitajan tutkinnon suorittaneille on kerran toteutettu Kainuun kesäyliopiston kanssa yhteistyössä ja uusi koulutus Kainuuseen samalla yhteistyö-mallilla on suunniteltu aloitettavaksi vuonna 2019.

Agrologikoulutusta on järjestetty satelliittikoulutuksena Joensuussa ja kokemukset ovat hyvin positiivisia.

Syksyllä 2018 aloitetaan Jyväskylän ammattikorkeakoulun kanssa yhteistyössä toteutettava rakentamisen YAMK-tutkinto-ohjelma.

Savonia ja Soprano Oyj allekirjoittivat huhtikuussa viisivuotisen sopimuksen koulutusvientiyhteistyöstä. Yhteistyö alkaa Savonian täydennyskoulutuksilla, joiden avulla pyritään parantamaan erityisesti kehittyvien Afrikan, Aasian ja Etelä-Amerikan maiden koulutuksen tasoa maatalous-, vesi- ja energiasektoreilla. Osapuolet tarjoavat pääosin verkkototeutuksena kansainvälisiä koulutuspalveluitaan yhteistyössä.

Savonia on aktiivisena toimijana mukana useissa OKM:n rahoittamissa koulutuksen digitalisaatioon liittyvissä kehittämishankkeissa (mm. eAMK, Toteemi, Kivako, DLB). Savonia koordinoi yleissairaanhoitajan (180 op) ammatillisen perusosaamisen arvioinnin kehittäminen -hanketta.

Savonia toteuttaa Karelian ja UEF:n kanssa yhteistyönä ainutlaatuista ICT-koulutuspolkua, josta raportoitu erikseen.

Parhaillaan Savonia koordinoi Savilahden Digikeskuksen-hankevalmistelua. Teknologia ja hyvinvointiteknologian yrityksille tehtiin vuonna 2017 selvitys, jonka perusteella maakunnan eri kehittämiskärkien ekosysteemien tukemiseen valmistellaan erillistä digitalisaation tukitoimintoa.

5. vastaus:

Digitaaliset oppimisympäristöt voivat laadukkaasti toteutettuina tukea erilaisia oppijoita ja oppimistyylejä. Samalla voidaan tukea erilaisista oppimisvaikeuksista kärsiviä opiskelijoita.

Alueellinen tasa-arvo voi parantua koulutuksen saatavuuden parantuessa, mikä tukee myös taloudellista tasa-arvoa laskemalla koulutuksesta opiskelijalle aiheutuvia välillisiä kustannuksia. Tämän johdosta Savilahden kampushankkeen edetessä myös Iisalmen ja Varkauden kampusten digivalmiuksia ja -ympäristöjä kehitetään.

Digitaalisen opetuksen kautta mahdollistuvan aikaan ja paikkaan sitomattoman opiskelun voidaan katsoa myös parantavan sukupuolten tasa-arvoa esimerkiksi tilanteissa, joissa lapsiperheen toinen vanhempi käy töissä ja toinen opiskelee.

D) OPINTOJEN YMPÄRIVUOTISTAMINEN

6.Miten korkeakoulu huolehtii ympärivuotisesta opintotarjonnasta siten, että opiskelija voi suorittaa opintoja joustavasti esimerkiksi kesäopintoina? Kuinka laajasti järjestätte eri aloilla tutkinto-opiskelijoille ajan ja paikan suhteen joustavia opintoja, esimerkiksi verkko-opintoja ja intensiivikursseja?

Savonian strategisena tavoitteena on, että Savoniassa on mahdollisuus suorittaa YAMK- ja monimuotokoulutukset ajasta ja paikasta riippumattomasti (24/7). Opiskelijalla on kaikissa Savonian YAMK-tutkinto-ohjelmissa syksystä 2018 alkaen mahdollisuus suorittaa 30 opintopisteen yhteiset opinnot aikaan ja paikkaan sitomattomasti verkko-opintoina.

Savonia on laajentanut sisäisesti Exam-tenttiakvaarion käyttöä ja on mukana valtakunnallsessa konsortiossa.

Savonia on systemaattisesti kehittänyt ympärivuotisia opiskelumahdollisuuksia. Savonia oli vuonna 2017 ammattikorkeakoulujen yhteisen kesäopintoportaalin suhteellisesti suurin toimija, Savonian tarjoamia opintoja suoritti yli 1 700 muiden ammattikorkeakoulujen opiskelijaa. Savonia on jatkanut ympärivuotisen tarjonnan kehittämistä uuden CampusOnline-portaalin myötä. Kesän 2018 opintojaksoille ilmoittautui yli 4 000 muiden oppilaitosten opiskelijaa.

Savonia toteuttaa satelliittikoulutuksia luonnonvara-alalla sekä terveysalalla. Bioanalyytikko ja röntgenkoulutuksia on toteutettu / toteutetaan Kotkassa, Lappeenrannassa ja Porissa. Vuonna 2019 on suunnitteilla aloittaa satelliittikoulutus Lahdessa ja avoimen ammattikorkeakoulun opintoja Sotkamossa. Agrologikoulutusta toteutetaan satelliittikoulutuksena Joensuussa. Koulutusten palaute sekä opiskelijoilta että alueen työelämältä on erittäin positiivisia.

Henkilöstöä on kannustettu tiimeinä suorittamaan DigiOsaaja-osaamismerkkiä. Lukuvuoden 2017-2018 loppuun mennessä 75 % henkilöstöstä on suorittanut osaamismerkin.

Pedagogisen ohjelman mukaan on edelleen tehostettu tiimien ja opintojaksojen toteutussuunnitelmissa huomioimaan opiskelijoiden joustavat tavat edetä opinnoissa. Opintojen sujuvan etenemisen tukeminen heijastuu 55 opintopistettä lukuvuodessa suorittaneiden määrään, jossa Savonia oli lukuvuonna 2016-2017 toiseksi paras ammattikorkeakoulu (67,8 % opiskelijoista suoritti lukuvuoden aikana vähintään 55 op).

E) MUUTA

7.Mitä muita toimenpiteitä on meneillään tai harkitaan työelämään siirtymisen nopeuttamiseksi?

8.Millaisia toimenpiteitä on meneillään aiempien opintojen tai muutoin hankitun osaamisen tunnustamisen parantamiseksi?

7. vastaus:

Osana opiskelijan kokonaisvaltaista ohjausta Savonia kehittää voimakkaasti opiskelijoiden uraohjausta. Keväällä 2018 alkaneen kaksivuotisen Savonian hallinnoiman ja Savon ammattiopiston ja Ylä-Savon ammattiopiston kanssa yhteistyössä toteutettavan Uraohjaus2020 -hankkeen keskeisenä tavoitteena on opintoihin integroidun uraohjauksen ja palveluiden kehittäminen.

Savonia on kehittänyt opiskeluprosessin sujuvuutta opintojen etenemisen edistämiseksi. Lukuvuoden 2017-2018 osalta Savonia oli rahoitusmallin mukaisessa opintojen etenemisen mittarissa (55 op) toiseksi paras ja vastaavien monialaisten ammattikorkeakoulujen vertailussa paras. Savonia kehittää edelleen AHOToinnin ja opinnollistamisen toimintamallejaan.

8. vastaus:

AHOT-menettelyihin liittyvät prosessit on digitalisoitu, jolloin syksystä 2018 alkaen kaikki opiskelijan osaamiseen liittyvä tieto käsitellään sähköisesti.

Savonian sisäisessä ohjaukseen liittyvässä koulutuksessa lukuvuoden 2017-2018 painopistealueita ovat olleet työn opinnollistaminen ja AHOT-käytänteet. Opetussuunnitelmien uudistamisen yhteydessä työnteon laajemman opinnollistamisen mahdollistavia vaihtoehtoisia suoritustapoja on lisätty. Osana Savonian sisäistä laatutyötä tullaan lukuvuoden 2018-2019 aikana toteuttamaan AHOT-menettelyiden sisäinen auditointi.